BISHOPS' CONFERENCE OF ENGLAND & WALES

Neges Fugeiliol Esgobion Catholig Cymru ynghylch yr etholiadau ar gyfer Cynulliad Cenedlaethol Cymru i'w cynnal ar Fai 5ed, 2011.

I'w darllen neu ei dosbarthu ar ddiwedd Offerennau ar ddyddiau Sadwrn a Sul Ebrill 30 a Mai 1.

Ar Fai 5ed, bydd trigolion Cymru yn pleidleisio i ethol Cynulliad Cenedlaethol newydd i Gymru.

Mae Esgobion Catholig Cymru yn awyddus i annog Catholigion i gyflawni eu dyletswydd fel dinasyddion trwy bleidleisio yn yr etholiad hwn. Bydd y dewisiadau polisi a wneir gan Lywodraeth y Cynulliad newydd yn cael dylanwad pwysig ar ansawdd bywyd dinasyddion Cymru mewn cyfnod o gwtogi cyllidol ac o nifer o heriau moesol ac ethegol. Felly, mae hi'n holl bwysig fod Catholigion Cymru yn rhoi dwys ystyriaeth i'r materion hyn a gwneud dewis rhesymol o ba ymgeiswyr i'w cefnogi, a'r ffordd y byddant yn pleidleisio yn yr etholiad.

Ni all yr esgobion ddweud wrth bobl sut i bleidleisio. Er hynny, fe hoffem dynnu'ch sylw at nifer o agweddau o'r Ddysgeidiaeth Gymdeithasol Gatholig sy'n berthnasol i ddatblygiadau cyfoes yn ein cymdeithas.

Priodas a'r teulu: Mae'r Eglwys Gatholig, gan ddilyn dysgeidiaeth yr Efengyl a 2000 o flynyddoedd o arferiad Cristnogol, yn dysgu fod priodas yn ymrwymiad cyhoeddus ac am oes gan ddyn a dynes i gydfyw mewn uniad. Rydym yn ystyried priodas yn Sagrafen gan ei bod yn dwyn parau priod at galon cariad Duw a adlewyrchir yn eu perthynas â'i gilydd. Er ein bod yn cydnabod ymdrechion arwrol llawer o rieni sengl i fagu'u plant mewn amgylchiadau anodd iawn, rydym yn pwysleisio mai'r rhodd o blant a'u haddysg mewn teulu sefydlog a pharhaol yw craidd dysgeidiaeth yr Eglwys.

Addysg ac Ysgolion Ffydd: Mae'r Eglwys Gatholig yn haeru mai'r rhieni yn y pen draw sy'n gyfrifol am addysg eu plant, ac, ymhellach, fod ganddyn nhw hawl i fynnu eu bod yn derbyn yr addysg honno mewn awyrgylch sy'n parchu eu credoau crefyddol. Dyna sail ein hymrwymiad fel Eglwys i ddarparu ysgolion Catholig, a hynny ar gost sylweddol i'r Gymuned Gatholig yn aml. Yng Nghymru, mae'r ysgolion hyn yn darparu addysg o safon academaidd ragorol sydd hefyd yn paratoi Catholigion ifainc ar gyfer cymryd eu lle fel dinasyddion cyfrifol yn ein cymdeithas. Maen nhw hefyd yn darparu addysg i lawer o blant o rannau tlotaf ein cymdeithas ac felly yn hybu cydlyniad cymdeithasol. Gofynnwn i etholwyr Catholig holi eu hymgeiswyr a ydyn nhw'n cefnogi'r hawl i gynnal ysgolion Catholig a deddfwriaeth i gynyddu'r cymhorthdal ar gyfer pob ysgol.

Iechyd a materion Lles Cymdeithasol: Wrth galon Dysgeidiaeth Gymdeithasol yr Eglwys Gatholig mae'r cysyniad o urddas absoliwt y person dynol, a luniwyd yn nelw ac yn ôl llun Duw, ac sydd wedi ei dynghedu i gyfrannu o'r bywyd dwyfol hyd dragwyddoldeb. Hefyd sancteiddrwydd bywyd dynol nid fel rhyw 'eiddo' gan fodau dynol ond fel rhodd gan Dduw. Y ddealltwriaeth hon o natur bywyd dynol sy'n sail i'n gwrthwynebiad i unrhyw beth sy'n peryglu bywyd, yn enwedig mewn cyfnodau o wendid arbennig yn hanes pobl, megis baban yn y groth neu bobl fregus yn eu henaint, trwy erthyliad, cymorth i hunanladdiad, neu ewthanasia. Mae yna ladmeryddion yn ein cymdeithas ni heddiw sy'n awyddus i 'rhyddfrydu a hybu'r' arferion hyn ond mae'r Eglwys yn sefyll yn gadarn yn erbyn hynny. Ar yr un pryd, mae safiad dros-fywyd yr Eglwys hefyd yn cynnwys dealltwriaeth ehangach o ystyr 'bywyd' sy'n cwmpasu'r holl amodau sy'n cynnig ffyniant llawn i fodau dynol. Mae hyn yn cynnwys ansawdd iechyd, addysg, tai, a chael gwared ar bob math o dlodi. Mae'r Eglwys hefyd yn credu mewn cyfartaledd rhwng pawb a phobun, ac yn erbyn unrhyw wahaniaethu annheg yn erbyn unigolion neu grwpiau.

Materion economaidd: Yn 2008 cafwyd methiant trychinebus yn y gyfundref bancio trwy'r byd a ymledodd i'r system economaidd ehangach gyda chanlyniadau echrydus i nifer o wledydd a grwpiau. Dylanwadodd hyn mewn ffordd bendant ar gyllidau cyhoeddus a pholisïau sy'n deillio ohonyn nhw. Er bod llawer o benderfyniadau allweddol ynghylch cyllidau cyhoeddus yn cael eu gwneud yn Senedd San Steffan, mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru ynghyd a Llywodraeth Cymru hefyd yn gorfod gwneud penderfyniadau ynghylch eu polisïau mewn cyd-destun cymhleth. Yn ei araith yn Neuadd Westminster i arweinwyr Prydain fis Medi diwethaf, fe nododd y Pab Bened XVI y methiannau moesol sydd wrth wraidd y gyfundrefn bancio, gan annog mwy o sylw i werthoedd wrth ymwneud â'n systemau cyllidol ac economaidd. Mae'r sylwadau hyn yn berthnasol i Lywodraeth Cymru yn ogystal. Mae'n rhaid i'r dewisiadau anodd sy'n rhaid eu gwneud ynghylch pa wasanaethau cyhoeddus fydd yn cael eu cyllido, ac i ba radd, gael eu gwneud yng ngoleuni system o werthoedd moesol a sylfaenwyd ar urddas diamod y person dynol a lles cyffredinol cymdeithas. Mae'r Eglwys yn chwarae rhan helaeth mewn gwaith elusennol dros yr un Lles Cyffredinol y Gymdeithas, a thros gydlyniad cymunedol. Dylai etholwyr Catholig holi eu dewis ymgeisydd a ydyw yn cefnogi gweledigaeth o'r fath.

Gofynnwn i etholwyr Catholig ac eraill ystyried a yw eu dewis ymgeisydd yn debyg o adlewyrchu'r ddysgeidiaeth Gatholig ar y materion hyn.

+ George Stack
Archesgob etholedig Caerdydd

+Tom Burns
Esgob Mynyw

+Edwin Regan
Esgob Wrecsam.